

ROVANIEMEN NEUVOKKAAN TOIMINTARAPORTTI AJALTA 1.1. – 31.6.2024 JA ARVIOTA VUODESTA 2024

Rovaniemen Neuvokkaan toiminnan päämääränä on edistää järjestö- ja vapaaehtoistoiminnan keinoin asukkaiden hyvinvointia, mielenterveyttä ja osallisuutta sekä vähentää yksinäisyyttä ja syrjään jäämistä Rovaniemellä. Neuvokkaan toiminnan keskiössä on innostaa ihmisiä vapaaehtoistointaan ja kehittää järjestölähtöistä matalankynnyksen toimintaa ja tukea rovaniemeläisille. Neuvokas vahvistaa myös verkostossaan toimivien yhdistysten toimintaedellytyksiä ja koordinoi yhteistä hyvinvointityötä edistäviä elämäkaariverkostoja. Vuonna 2019 kaupungin ja Neuvokkaan strateginen kumppanuus laajeni koskemaan myös Rovaniemen Kansalaistalon asukastoimintaa.

Rovaniemen Kansalaistalo on asukkaiden ja yhdistysten yhteinen olohuone, jonka arjen toiminnasta vastaa Rovaniemen Neuvokas. Talon toiminta rakentuu Rovaniemen Kansalaistalo -konseptiajatukselle, jossa Kansalaistalo tarjoaa asukkaille hyvinvointia tukevaa järjestölähtöistä matalankynnyksen toimintaa, ohjausta, neuvontaa ja tukea. Yhteinen olohuone kutsuu luokseen myös muita toimijoita jalkautumaan ja mahdollistamaan rovaniemeläisten osallisuutta ja vaikuttamista. Kansalaistalokonseptin toimintaa kehitetään monitoimijaisesti Neuvokkaan koordinoimana. Olennainen osa konseptia ovat Neuvokkaan Suomen pohjoisin vapaaehtoistointikeskus ja sen yli toimivaa 200 vapaaehtoista sekä vahvempaa järjestöyhteistyötä ja järjestö-kaupunkikumppanuutta edistävät elämäkaariverkostot. Neuvokkaan verkostossa on mukana yli 130 järjestöä.

Neuvokkaan vapaaehtoistointia

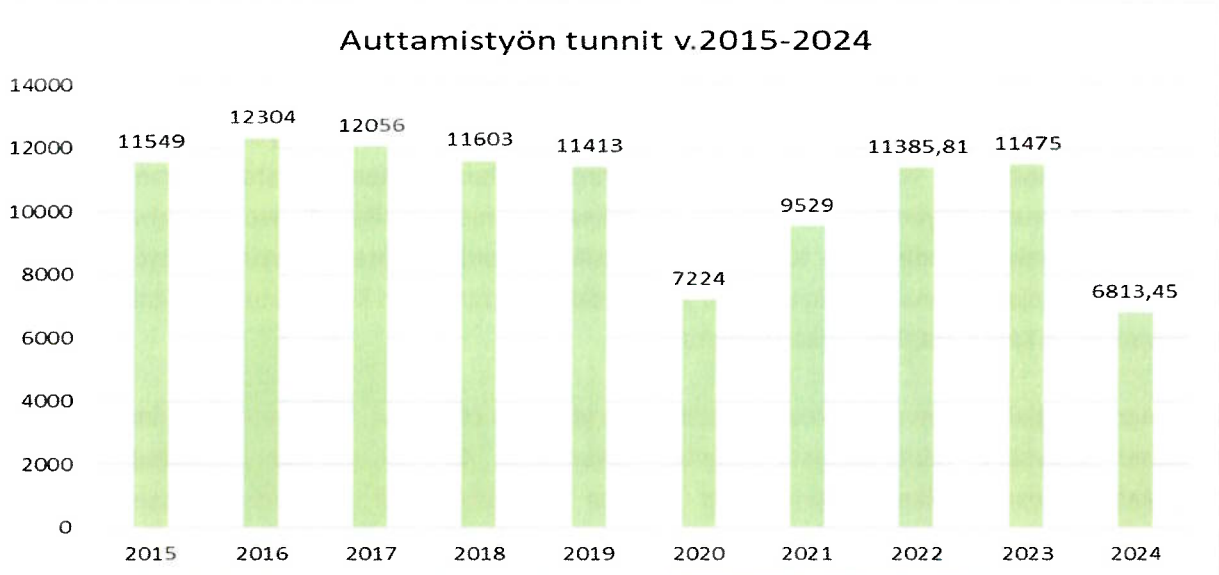
Neuvokkaan vapaaehtoistointia edistää ihmisten hyvinvointia, mielenterveyttä ja osallisuutta, sekä tukee kotona pärjäämistä. Vapaaehtoistointia tehdään kunkin vapaaehtoisen omasta vapaasta tahdosta ja ilman rahallista korvausta. Neuvokkaan vapaaehtoistointia ei ole ammatillista palveluiden tuottamista, vaan sen täydentää julkisia palveluja. Vapaaehtoistointia perustuu ”ihmiseltä – ihmiselle” -periaatteelle.

Raportointivuonna Neuvokkaan vapaaehtoistointiminnan muodot olivat seuraavat:

- Asiointikaveri
- Kulttuurikaveri
- Klovnitointia
- Tukihenkilö
- Taloustsemppari
- Hyvän Mielen yhteisölounaan jakelu
- Kauppojen lahjoittamien tuotteiden jakelu
- Ohjelmarenkaan kulttuuriväärti
- Pyöräluotsi
- Digikaveri
- Kriisipuhelinpäivystäjä
- Mitä Sinulle kuuluu - puhelintukihenkilö
- Koulu- ja päiväkotikummi
- Lukumummi tai -vaari
- Kohtaamispaikan vastuuhenkilö
- Tapahtumat ja tempaukset
- Äänilehden luku näkövammaisille
- Ryhmänohjaaminen
- Infopisteen vapaaehtoinen
- OLKA sairaalavapaaehtoinen
- Walk in Talk – keskusteluapu nuorille

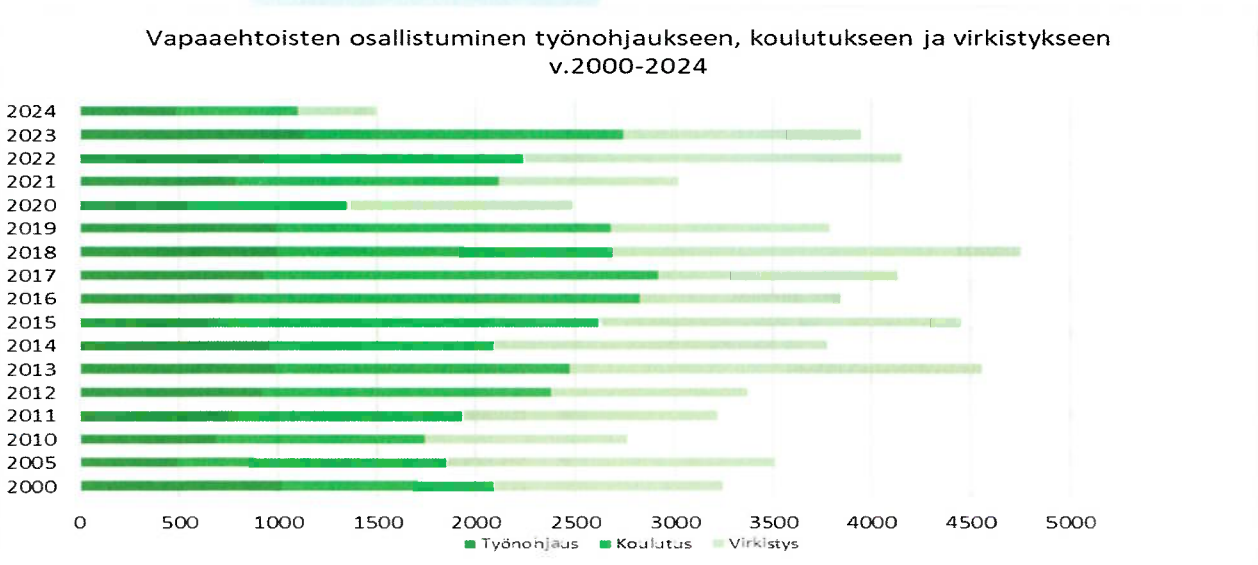
Vuoden 2024 tammi-kesäkuun aikana Rovaniemen Neuvokkaassa toimi 204 vapaaehtoista tehden eri vapaaehtoistehtävissä yhteensä 6 813,45 auttamistytuntia verran (v. 2022: 218 vapaaehtoista / 11 388

tuntia, v. 2023: 232 vapaaehtoista/11 475 tuntia). Puolivuotiskatsaus näyttäisi ennakoivan sitä, että vapaaehtoisten tekemät auttamistyöntunnit tulevat ylittämään viimevuotisen tuntimäärän. Lisäksi toimintoihin osallistui yhteensä 21 opiskelijaa tehden yhteensä 1033,16 opiskelijavapaaehtoistoimintatuntia. Opiskelijoiden tunnit eivät sisälly raportoituihin vapaaehtoisten auttamistyön tunteihin.

Kuvio 1. Rovaniemen Neuvokkaan vapaaehtoisten tekemät auttamistyöntunnit vuosilta 2015–2024 ja toteuma raportointijaksolta tammi-kesäkuu 2024.

Vapaaehtoistoiminnan aktiivisuus kertoo osaltaan Neuvokas-yhteisön kyvystä toteuttaa laadukasta ammatillisesti ohjattua vapaaehtoistoimintaa, jossa vapaaehtoisten huolenpidolla edistetään vapaaehtoisten jaksamista, pidetään yllä innostusta toimintaan sekä tuetaan kiinnittymistä yhteisöön. Vapaaehtoisten huolenpitoon sisältyvät säännöllinen ryhmätyönohjaus, vapaaehtoisuutta tukevat koulutukset ja virkistys. Huolenpitoon vapaaehtoiset osallistuivat yhteensä 1 507,25 tuntia. Lisäksi Neuvokkaan työntekijät antoivat vapaaehtoisille henkilökohtaista ohjausta kasvotusten ja puhelimitse yhteensä 1 747 kertaa.

Kuvio 2. Vapaaehtoisten osallistumisentunnit huollon eri muotoihin vuosina 2000–2024.

Vapaaehtoiset ovat osallistuneet Neuvokkaan toiminnan suunnitteluun, arviointiin ja kehittämiseen edellisten vuosien tavoin.

Vapaaehtoisille kohdennettujen palautekyselyjen tuloksia:

98,8 % vapaaehtoisista kokee toiminnan mielekkääksi (N83, 86,7 % täysin samaa mieltä, 12,0 % osin samaa mieltä).

91,2 % kyselyihin vastanneista kokee koulutusten innostavan vapaaehtoisuuteen (N57).

86,0 % kyselyihin vastanneista kokee koulutusten tukevan omaa jaksamistaan (N57).

94,0 % kokee virkistystapahtumien tukevan omaa jaksamistaan (N83, 75,9 % täysin samaa mieltä, 20,5 % osin samaa mieltä).

98,8 % kokee saaneensa hyvää mieltä virkistystapahtumista (N83, 84,3 % täysin samaa mieltä, 14,5 % osin samaa mieltä).

96,4 % kokee sosiaaliset kohtaamiset tärkeäksi (N83, 75,9 % täysin samaa mieltä, 20,5 % osin samaa mieltä).

Verrattuna vuoden 2023 vastaavaan ajanjaksoon (toimivia vapaaehtoisia 197 ja 5 743 tuntia) alkuvuonna 2024 vapaaehtoiset ovat osallistuneet aktiivisemmin auttamistoimintaan. Vuodesta 2024 näyttää tulevan määrällisesti yksi aktiivisimmista toimintavuosista.

Toteutuneiden vapaaehtoistoiminnan kurssien ja perehdytysten myötä toimintaan tuli mukaan 18 uutta vapaaehtoista, joten Neuvokas edelleen houkuttelee uusia mukaan. Syksyllä 2024 toimintaa on tullut ja on tulossa aikaisempien syksyjen mukaisesti runsas joukko uusia vapaaehtoisia.

Neuvokkaan ammattisesti ohjatulla vapaaehtoistoiminnalle mahdollistuu laaja ja monipuolinen vapaaehtoistoiminta. Panostus toiminnan hyvinvointivaikutuksiin ja yhteisöllisyyteen myös vapaaehtoisille itselleen auttaa vapaaehtoisia sitoutumaan toimintaan. Neuvokas palkitsee vuosittain vähintään 10-vuotta toimineita vapaaehtoisia. Vuonna 2023 palkittavia oli yhteensä 11. Ensimmäistä kertaa palkinnon saavat 7 vapaaehtoista, jotka ovat toimineet jo yli 20-vuotta.

Vapaaehtoistoiminnan aktiivisuus kertoo myös vapaaehtoisen avun ja tuen tarpeesta. Tammi-kesäkuun aikana Neuvokkaan vapaaehtoistoiminnan keskus otti vastaan 325 asukkaiden avun ja tuen pyyntöä. Tämä on 45,5 % vuoden 2023 pyyntöjen määrästä. Tukipyyntöjen taustalla on yleisimmin tarve päästä kotoa liikkeelle, kohdata toisia ihmisiä ja omien asioiden hoitamisen mahdollistuminen. Kertaluonteisen avun ja tuen lisäksi toistaiseksi, tai yhdessä sovitun määräajan voimassa olevia henkilökohtaisia tukisuhteita oli vuoden 2024 alkupuoliskolla yhteensä 38, joilla tuettiin 70 eri ihmistä (mukana 2 lapsiperhettä). Vuonna 2023 tukisuhteiden keskimääräinen kesto oli 2 vuotta ja 7 kuukautta.

Loppuvuoden arvion mukaan vapaaehtoisen avun ja tuen keinoin tuettujen ja autettujen määrä tulee pysymään lähelle vuoden 2023 korkeaa tasoa tai ehkä hieman pienentymään siihen verrattuna. Tukipyyntöjen edelleen kasvaminen tuottaisi jo haasteita vastata niihin nykyisillä resursseilla.

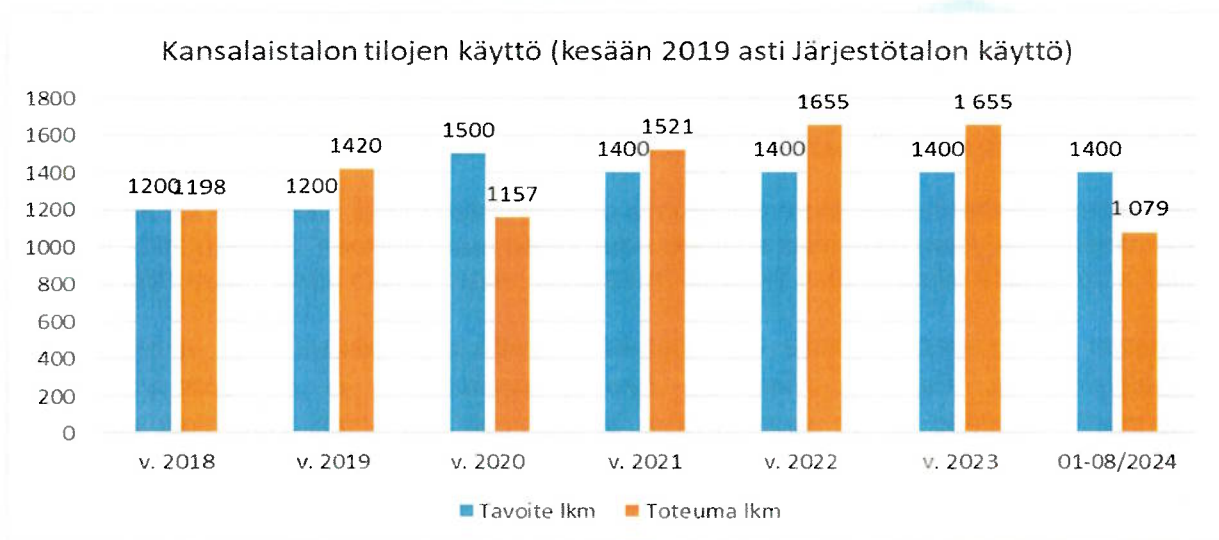
Sisällöllisesti eri tukimuotojen pyyntömäärät vaihtelevat vuosittain. Kasvua on tällä hetkellä erityisesti kouluilla ja päiväkodeilla tehtävässä vapaaehtoistoiminnassa. Tammi-kesäkuussa lukumummit- ja vaarit vierailivat säännöllisesti yhdeksällä koululla. He pitivät kahdenkeskisiä lukutuokioita 78 lukemisen kanssa haasteita kokevan oppilaan kanssa. Koulukummi on toiminut yhdellä koululla ja ollut mukana turvallisenä aikuisena neljän eri luokan tunneilla 68 eri lapselle.

Parin hieman hiljaisemman vuoden jälkeen Taloustsemppareille on ollut enemmän tarvetta käsittelemään yhdessä taloudessa koettuja haasteita ja tukemaan niiden ratkaisemisessa.

Järjestöjen toiminnan edellytysten tuki, Järjestöpiste JOIKU

Osana vahvempaa kaupunkikumppanuutta Rovaniemen Neuvokas kehittää järjestölähtöistä, matalankynnyksen ohjausta ja neuvontaa yhteistyössä kaupungin, järjestöjen sekä Lapin hyvinvointialueen kanssa. Järjestöpiste JOIKU, järjestölähtöinen matalankynnyksen ohjaus- ja neuvontapiste, sijaitsee Rovaniemen Kansalaistalossa. Neuvontapisteen toiminta on käynnistynyt elokuussa 2015. JOIKU kokoaa paikallista järjestötoimintaa kokonaisuudeksi, joka palvelee niin asukkaita kuin alueen ammattilaisia paikallisten järjestöjen ja niiden toiminnan löytämisessä.

Kansalaistalon kokous-, toiminta- ja säilytystilat vastaavat edelleen usean toimijan tarpeisiin. Kansalaistalon maksuttomat kokous- ja toimintatilat, sekä 32 säilytyskaappia, ovat merkittävä tuki Rovaniemellä toimiville järjestöille. Järjestökaappien määrää pystyttiin nostamaan 30:sta 32:een, ja kaikki ovat käytössä. Tammi-elokuussa 2024 Kansalaistalon kokoustiloja käytettiin yhteensä 1 079 kertaa. Toteutunut tilojenkäyttö on jo 65,2 % vuoden 2023 tilankäytön kokonaismäärästä.

Kuvio 3. Rovaniemen Järjestötalon ja Kansalaistalon tilojen käyttö vuosina 2018-2023 ja 1.1.-30.8.2024.

Tilojen käyttöaste on hieman noussut vuodesta 2023. Vuonna 2024 puolen vuoden käyttöaste oli 83,2 %, ja v. 2023 käyttöaste 82,7 %. Tiloja varasi yhteensä 86 eri tahoa, joista järjestöjä oli 74 kpl. Tilojen suurin käyttäjä on Rovaniemen Neuvokas (69,5 % varauksista, vuonna 2023 77,6 %). Varauksien mahdollistamaan toimintaan osallistui yhteensä 27 416 henkilöä (Neuvokkaan osuus 25 014). Neuvokkaan käytön osuutta on saatu hieman laskettua mahdollistaen muiden järjestöjen käytön lisääntymistä. Lisäksi muiden tahojen osuus on tuplaantunut vuodesta 2023. Tätä selittää mm. useiden taloyhtiöiden kokoukset Kansalaistalon tiloissa.

Osana tilojen käyttöä JOIKU antaa tukea välineiden ja yhteyksien käyttöön. Lisäksi kokoustajille on mahdollistettu pientä korvausta vastaan kahvitukset. Kaupungin sopimukseen sisältyvä palkkatukihenkilö on osallistunut kokoustarjoilujen ja -järjestelyjen valmisteluihin, mutta tämän tarpeellisen resurssin käyttömahdollisuus poistuu palkkatukimuutoksen myötä.

Tilankäyttäjien palautekyselyn tuloksia:

100 % tiloja käyttäneistä järjestöistä kokee tilat tärkeäksi toiminnalleen (N19, 78,95 % täysin samaa mieltä, 21,05 % osin samaa mieltä).

Tammi-elokuun aikana Järjestöpiste JOIKU antoi tukea 182 eri järjestölle (vuonna 2023: 174 järjestölle). Yleisimmät tuen tarpeet liittyivät Kansalaistalon tilojen käyttöön, viestintään, talotoimikuntaan, elämänkaariverkostoihin, etäyhteyksien käyttöön, asiantuntijuuden jakamiseen ja yhteistyöhön.

Rovaniemen Neuvokas koordinoi talossa vuokralla olevien järjestöjen edustajista koostuvaa Kansalaistalon talotoimikuntaa, joka toimii arjen yhteistyörakenteena ja kehittämistyön alustana. Neuvokkaan koordinaatiotehtävään sisältyvät yhteyshenkilönä toimiminen vuokranantajaan, Rovaniemen kaupunkiin ja taloyhtiöön, avainten hallinnointi, yhteistilausten hoito (tilaus, laskutus), postien jako osalle toimijoista, siivous, jätehuolto, kiinteistöhuolto, turvallisuusasiat ja tiedotus.

Järjestöjen toimintaedellytyksiä tuettiin myös välittämällä Neuvokkaan vapaaehtoisia avuksi järjestöjen toiminnan ja tapahtumien järjestämiseen. Vapaaehtoisia välitettiin muun muassa esiintyjiksi, äänilehden lukijoiksi, ryhmän ohjaajiksi ja tapahtuma-avustajiksi. Neuvokkaan vapaaehtoisresurssia saivat lainaan Kotiseutuyhdistys Rovaniemen Totto ry, Lapin Näkövammaiset ry, Lapin sotaorvot ry, Lapin sotaveteraanipiiri ry, MIELI Rovaniemen seudun mielenterveys ry, Pohjois-Suomen syöpäyhdistys ry, Rovaniemen Vammais- ja kansanterveysjärjestö ry, Rovaniemen Eläkeläiset ry, Rovaniemen Reumayhdistys ry ja Suomen Punainen Risti Lapin piiri.

Kansalaistalon kokous- ja toimintatilojen tammi-elokuun toteuman pohjalta voidaan arvioida, että tilat tulevat vastaamaan järjestöjen ja osin muiden toimijoiden tilatarpeisiin edellisiä vuosia aktiivisemmin. Tammi-elokuussa 2024 tiloja käytti 86 eri tahoa, kun vastaavalla ajanjaksolla 2023 oli 65 eri käyttäjää. Tiloja käyttäneiden järjestöjen määrä kasvoi 59:stä eri järjestöstä 74:än.

Järjestöjen yhteinen huolenaihe on toiminnan tulevaisuuden rahoitus- ja toimintamahdollisuudet. Järjestöt ovat huolissaan, miten järjestötoimintaa tullaan tukemaan tulevaisuudessa ja mitä muita rahoitusmahdollisuuksia järjestöillä on käytettävissä. Järjestöjen tulevaisuuden toimitilojen käyttömahdollisuudet Rovaniemellä ovat myös kasvava huolenaihe.

Järjestö-kaupunkikumppanuuden tuki – Neuvokkaan järjestöverkosto ja elämänkaariverkostot
Rovaniemen Neuvokkaan Järjestöverkoston kehittäminen ja koordinaatio vahvistaa kaupungin ja järjestöjen välistä kaupunkikumppanuutta ja tukee asukkaiden hyvinvointia edistävien järjestöjen toimintaedellytyksiä. Vuoden 2023 aikana järjestöverkosto laajeni 118 jäsenen verkostosta 131 toimijan verkostoon. Verkostossa on järjestöjen lisäksi mukana Rovaniemen seurakunta ja kaksi kansalaisryhmää. Vuosi sitten tehty arvio verkoston jäsenten määrän edelleen kasvusta on toteutunut. Vuoden 2024 alkupuoliskon aikana uusia jäseniä on tullut 10.

Järjestöverkoston toimintaa on kehitetty vuodesta 2021 alkaen sopimuksen mukaisesti elämänkaariverkostoiksi, tavoitteena tiiviimpi yhteistyö ja kehittämiskumppanuus, sekä yhteisöllinen vaikuttavuus. Perustettuja verkostoja toimii kolme: lapset, nuoret ja perheet, työikäiset ja ikäihmiset. Elämänkaariverkostot ovat kaikille avoimia.

Elämänkaariverkostot ovat jatkaneet aktiivista toimintaansa edellisten vuosien tavoin. Tammi-kesäkuussa verkostoissa oli mukana 45 eri toimijaa, joista oli 33 järjestöjä (v. 2023: 49 toimijaa, joista 39 järjestöjä). Verkostot pitivät kaudella yhteensä 14 kokousta, joihin osallistuttiin 190 kertaa (v. 2023: 27 kokousta/335 osallistumista). Osallistujia oli 75 henkilöä, joista järjestötoimijoita 76 % (v. 2023: 82 henkilöä, 58 % järjestötoimijoita).

Elämänkaariverkoston 1. palautekyselyn tuloksia:

100 % kokee elämänkaariverkostojen tehneen paikallista järjestötoimintaa näkyväksi (N9, 77,78 % täysin samaa mieltä, 22,2 % osin samaa mieltä).

100 % kokee elämänkaariverkostojen yhteistyön tärkeäksi (N9, 77,78 % täysin samaa mieltä, 22,2 % osin samaa mieltä).

66,6 % kokee elämänkaariverkostojen lisänneen toimijoiden välistä yhteistyötä (N9, 33,33 % täysin samaa mieltä, 33,3 % osin samaa mieltä).

55,5 % kokee elämänkaariverkostojen lisänneen vaikuttamisen mahdollisuuksia (N9, 22,22 % täysin samaa mieltä, 33,3 % osin samaa mieltä).

Raportointikaudella järjestöt ovat osallistuneet Rovaniemen kaupungin vuoden 2023 hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelman raportointiin tuottamalla tietoa omasta toiminnastaan ja asiantuntijatietoa asukkaiden hyvinvointimuutoksista. Neuvokas kokosi ruoka-aputoimijoiden tiedot vuodelta 2023, tähän osallistuivat SPR Lapin piiri, Rovalan Settlementin Osallisuuskeskus OODI, Rovaniemen Päiväkeskus ja Lapin Ortodoksinen kappeliseurakunta. Rovaniemen kaupunki järjesti Kansalaistalolla keskustelutilaisuuden järjestöille Rovaniemen Korkalovaaran alueen kehittämistyöhön liittyen. JOIKUn kautta järjestöille on välitetty Rovaniemen kaupungin ja muiden toimijoiden vaikuttamisen mahdollistavia kyselyä ja tietoa kehittämistilaisuuksista.

Elämänkaariverkostot ovat järjestämässä vuoden 2024 aikana yhteisiä tapahtumia Kansalaistalolla ja muun muassa Rovaniemen lukioilla. Eri toimijat jalkautuvat Kansalaistalon kävijöiden luo vuoden aikana. Raportointijaksolla SPR Rovaniemen osasto ja SPR Lapin piiri pitivät terveystietoa 19 kertaa. Pisteellä kävijöillä oli mahdollisuus keskustella ja saada neuvoa terveyteen liittyvistä asioista ja teettää erilaisia terveystutkimuksia. Sydänlapset ja aikuiset ry esittelivät omaa toimintaansa Kansalaistalolla. Näihin molempiin osallistuttiin yhteensä 128 kertaa. Kansalaistalolla järjestettiin yhdessä Rovaniemen 4H-yhdistyksen ja Lapin Kilpi ry:n kanssa lukiolaisten työelämäviikolla mahdollisuus tutustua vapaaehtoistyöhön. Lukiolaiset osallistuivat hyvän mielen yhteisö lounaan järjestämiseen kohdaten ja palvelen ruokailuun tulleita henkilöitä.

Ounasvaaran ja Lyseon puiston lukioilla järjestettiin Hyvän fiiliksen päivät, joissa Neuvokkaan koordinoimana eri järjestöt jalkautuvat toteuttamaan erilaisia hyvinvointia tukevia työpajoja ja esittelemään järjestöjen mahdollisuuksia nuorille. Päiviin osallistui yhteensä noin 500 opiskelijaa (Lyska n. 300 ja Ounasvaara 200). Saadun palautteen mukaan Hyvän fiiliksen päivät ovat hyvä toimintamalli tehdä järjestöjä näkyväksi.

Hyvän fiiliksen päivien palautekyselyjen tuloksia:

83,5 % nuorista koki saaneensa lisätietoa järjestöistä (N236, 46,6 % täysin samaa mieltä, 36,9 % osin samaa mieltä).

77,9 % nuorista koki saaneensa päivästä hyvää mieltä (N236, 39,8 % täysin samaa mieltä, 38,1 % osin samaa mieltä).

100 % päiviin osallistuneista toimijoista kokee tällaisen yhteistyön tärkeäksi (N5, 100 % täysin samaa mieltä).

100 % päiviin osallistuneista toimijoista koki tapahtuman tehneen omaa toimintaa näkyväksi (N5, 60 % täysin samaa mieltä, 40 % osin samaa mieltä).

Lasten, nuorten ja perheiden parissa toimivien yhteiset esittelymessut ja kehittämispäivä järjestettiin kolmannen kerran syyskuussa 2024 yhteistyössä Rovaniemen kaupungin, Lapin hyvinvointialueen ja elämänkaariverkoston/Rovaniemen Neuvokkaan yhteistyönä. Lisäksi järjestäjänä oli Lapin ensi- ja turvakoti

ry. Päivä rakentui Perhekeskustoiminnan kehittämisen ympärille. Vuoden 2024 alussa syksyn 2023 vastaavassa päivässä kerätyt näkemykset nuorten ja lasten hyvinvoinnista ja kehittämisen tarpeista vietiin yhdessä toimijoiden kesken kaupungin päättäjille. Palautteen mukaan päättäjät kokivat tällaisen tavan jakaa toimijoiden tietoa ja näkemyksiä toimivaksi.

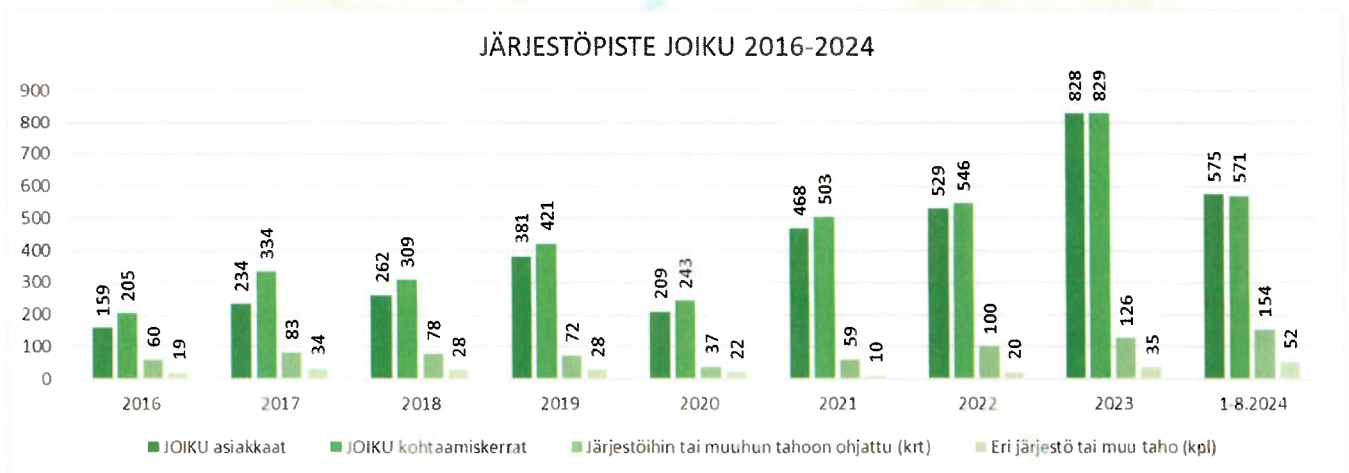
Syksyn 2024 verkostopäivään osallistui 121 henkilöä 37 eri tahosta. Palautteen mukaan (tilanne 18.9.2024, N76) 68,4 % koki messuille osallistumisen hyödylliseksi ja 55,3 % työpajaan osallistumisen (täysin samaa mieltä). 65,8 % koki päivän tukevan monialaisen yhteistyön toteutumista ja 51,3 % sai uutta näkökulmaa monialaiseen yhteistyöhön.

Rovaniemen Neuvokkaan järjestöverkoston jäsenten määrä kasvaa edelleen. Yhä useampi järjestö tulee osaksi JOIKUn järjestöjen toimintaedellysten tukea. Keskeiset tuen muodot ovat Kansalaistalon toiminta- ja kokoustilat, järjestöjen toiminnan näkyväksi tekemisen kanavat sekä järjestöjen keskinäistä sekä monitoimijaista yhteistyötä mahdollistavat elämäkaariverkostot.

Järjestöjen kokemusta yhteistyön tuloksellisuudesta kunnan ja hyvinvointialueen kanssa haastaa hytetu-yhteistyörakenteiden uudelleen järjestäytyminen. Verkostot toimivat tuloksettaasti järjestöjen ja muiden toimijoiden yhdessä tekemisen mahdollistavana rakenteena.

Matalankynnyksen ohjaus- ja neuvontapiste rovaniemeläisille, Järjestöpiste JOIKU

Tiiviissä kumppanuudessa kaupungin ja järjestöjen kanssa on vuodesta 2015 kehitetty matalankynnyksen ohjausta ja neuvontaa sujuvoittamaan asukkaiden ohjautumista järjestötoimintaan. Vuoden 2024 tammi-elokuun aikana Järjestöpiste JOIKUn matalan kynnyksen järjestölähtöistä ohjausta ja neuvontaa käytti 575 eri ihmistä (luku sisältää myös Kaikukortti asiakkaat). JOIKUssa asioivien määrä on hieman kasvussa, kun tammi-elokuussa ohjausta ja neuvontaa saaneiden eri ihmisten määrä on 69,44 % vuoden 2023 kokonaismäärästä (2023: 828 eri ihmistä).

Kuvio 4. Järjestöpiste JOIKUn tunnusluvut vuosilta 2016-2023 ja toimintakaudelta 1-8/2024.

JOIKUsta ohjataan asioivan omien tarpeiden mukaisesti eteenpäin muiden järjestöjen ja toimijoiden avun ja tuen piiriin. Tammi-elokuussa henkilöitä ohjattiin 154 kertaa 52 eri järjestön tai muun toimijan toiminnan piiriin (2023: 126 kertaa, 35 järjestöön tai muualle). Ohjaukseton määrä on jo 122,2 % vuoden 2023 kokonaismäärään verrattuna. Ohjauksessa korostuu henkilöiden opastaminen muiden paikallisten järjestöjen toimintaan, heidän etsiessä tukea, ohjausta ja neuvontaa esimerkiksi sairauksiin tai elämäntilanteeseen liittyen. Ohjautumista järjestöjen ja muiden yhteisöjen pariin on kehitetty

monitoimijaisesti Lapin hyvinvointialueen ja Pohjois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen VASA 2 – hankkeessa, jossa yhdistys on osatoteuttajana.

JOIKUssa asiointien henkilöiden avun ja tuen tarpeet ovat pysyneet entisellään: sähköisten palvelujen käyttö, VIRTU-pisteen käyttö, ruoka-apu sekä talous ja toimeentulo, terveys (sis. mielenterveys), mielekkään tekemisen etsiminen, vapaaehtoistoiminta, sosiaalisiin suhteet sekä työ ja opiskelu. Usein asiointien aiheena on myös Kaikukortti. Tammi-kesäkuun aikana jaettiin tai uusittiin yhteensä 160 kaikukorttia.

Kaikukortti palautekyselyn tuloksia:

100 % kaikukortin uusijoista koki kortin lisänneen osallistumisen mahdollisuuksia (N140).

100 % kaikukortin uusijoista koki kortin lisänneen omaa hyvinvointia (N140).

Osana työtään Neuvokkaan kaikki työntekijät ohjaavat ja neuvovat Kansalaistalolle tulevia rovaniemeläisiä. Työntekijät kohtasivat asukkaita kasvotusten 504 kertaa ja puhelimitse 520 kertaa. Omaehtoista asioiden hoitoa mahdollistavan VIRTUn käyttö on hieman noussut, vaikkakin pysynyt edelleen alhaisena. Vuonna 2023 Virtu-pisteen tilastoituja käyttäjiä oli tammi-elokuun aikana 58 ja 2024 tammi-elokuussa 73.

Vuonna 2023 JOIKU oli mukana monitoimijaisessa **Perheinfo-ohjausrakenteessa**, jossa ohjattiin nuoria ja perheitä eri toimijoiden avun, tuen ja palvelujen piiriin. Toiminnan siirryttyä Rovaniemen kaupungilta Lapin hyvinvointialueelle, JOIKU jäi pois ohjausrankaasta vuoden 2023 lopussa. Olemme edelleen mukana toimintaa tukevassa monitoimijaisessa yhteistyöryhmässä.

Rovaniemen keskustassa sijaitsevasta Rovaniemen Kansalaistalosta on tullut vakiintunut paikka kysyä monenlaista apua ja neuvontaa erilaisiin arjen tilanteisiin ja haasteisiin. Talolta saa järjestölähtöistä ohjausta ja neuvontaa JOIKUn kautta. Kansalaistalo on paikka löytää Rovaniemellä toimivien järjestöjen mahdollisuuksia.

Rovaniemen Neuvokkaan tunnusluvut raportointikaudelta 1.1.-30.6.2024, tai poikkeuksellisesti 1.1.-31.8.2024 sekä vertailu edellisten vuosien toteumaan.

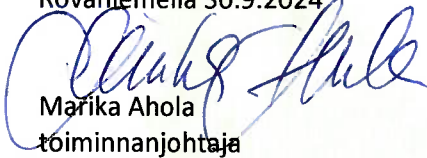
Toiminnan tunnusluvut	Toteuma vuosi 2021	Toteuma vuosi 2022	Toteuma vuosi 2023	Toteuma **8/2024	Tavoite 2024
Kohtaamiset	39 559	61 147	85 301	40 850	13 000
Aktiivisesti toimivien vapaaehtoisten lukumäärä	210	218	232	204	200
Toimintaan osallistuvien uusien vapaaehtoisten lukumäärä	36	45	48	18	30
Vapaaehtoisten tekemät vapaaehtoistyön tunnit lkm.	9 529	11 388	11 475	6 813,45	8 000
Järjestöpiste JOIKUssa asioineet eri henkilöiden lukumäärä (ei sis. kaikukortin asiointeja)	197	257	583	415	250
Sykettä Syksyyn tapahtuma	606	690	750	675**	800
Elämäkaariverkostoihin kuuluvien toimijoiden lukumäärä	70	82	82	75	40
Kansalaistalossa toimintaa järjestäneiden eri järjestöjen lkm	66	62	78	74**	80

Järjestöjen hyvinvointitarjotin e-julkaisuna / tapahtumien ja toimintojen lukumäärä	Kevätkausi 1 387	Kevätkausi 1 643	ei asetettua tavoitetta	ei asetettua tavoitetta	ei asetettua tavoitetta
	Syyskausi 1 028	Syyskausi 1 343			

Taulukko 1. Asetetut tavoitteet 2024 ja toteuma 1.1.-30.6.2024 (osin 1.1.-31.8.2024**) sekä vertailuluvut vuosilta 2021-2023.

Toiminnan kasvavat volyymit tuovat esille monitoimijaisen Kansalaistalokonseptin toimivuuden Vuodesta 2020 vuoteen 2022 eri kävijöiden määrä kasvoi n. 97 %:a, ja edelleen määrä on kasvussa. Vuodesta 2022 vuoteen 2023 tilastoitujen kävijöiden määrä kasvoi n. 51 % (9745 vuonna 2023). Vuoden 2024 arviona on vähintään vuoden 2023 kävijämäärän toteutuminen. Ihmisiä myös kohdataan useita kertoja vuoden aikana, koska kohtaamiset ovat kasvaneet vuodesta 2021 vuoteen 2023 115,6 %. Alkuvuoden 2024 toteuman pohjalta kohtaamisten voi arvioida pysyvän korkealla tasolla. Toimintaa mahdollistavat Neuvokkaan aktiiviset vapaaehtoiset, joiden määrä ja tekemisen tunnit ovat pysyneet tavoitetulla tasolla. Aktiiviset vapaaehtoiset ja heiltä saatu palaute kertovat Neuvokkaan ammatillisesti ohjatun vapaaehtoistoiminnan tuloksellisuudesta. Kokonaisuutena toiminnan volyymit kertovat Kansalaistalokonseptin toimivuuden rovaniemeläisten tavoittamisessa. Määrän kasvu ei ole kuitenkaan itseisarvo, vaan keinot ja resurssit vastata osuvasti tarpeisiin ihminen aidosti kohdaten. Konseptin mukaisesti emme tee työtä yksin, vaan monitoimijaisessa yhteistyössä yhteisövaikuttavuutta tavoittaen.

Rovaniemellä 30.9.2024

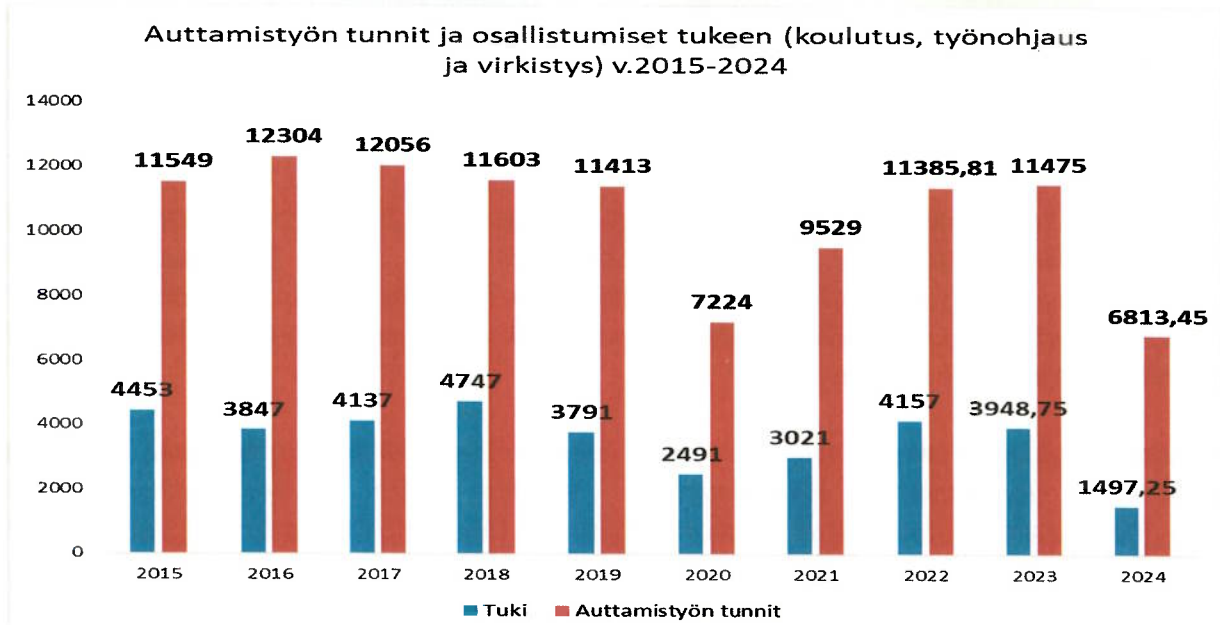

Marika Ahola
toiminnanjohtaja

NEUVOKKAAN TOIMINTARAPORTTI VUODEN 2024 KULTTUURIVÄÄRTITOIMINNASTA

MIELI Rovaniemen seudun mielenterveys ry:n ylläpitämä Rovaniemen Neuvokas ja sen Suomen pohjoisin vapaaehtoistoiminnan keskus toteuttaa vapaaehtoistoiminnan keinoin kulttuuriväärtitoimintaa Rovaniemen kaupungin sivistyslautakunnalle tehdyn sopimuksen mukaisesti. Neuvokkaan toiminnan päämääränä on edistää järjestö- ja vapaaehtoistoiminnan keinoin asukkaiden hyvinvointia, mielenterveyttä ja osallisuutta, sekä vähentää yksinäisyyttä ja syrjään jäämistä Rovaniemellä.

Raportointivuoden 2024 tammi-kesäkuussa Rovaniemen Neuvokkaan 204 aktiivista vapaaehtoista teki yhteensä 6 813,45 vapaaehtoista auttamistuntia (vuonna 2023: toimineita vapaaehtoisia 232 ja 11 475 tuntia). Laadukkaalla ammatillisella vapaaehtoisten tuella edistettiin vapaaehtoisten jaksamista, pidettiin yllä innostusta toimintaan sekä sitoutumista yhteisöön. Ammatillisella koordinaatiolla varmistetaan, että vapaaehtoiset saavat toimiessaan myös itse hyvän mielen, kokemuksen hyvinvoinnin vahvistumisesta sekä yhteisön, johon kuuluu.

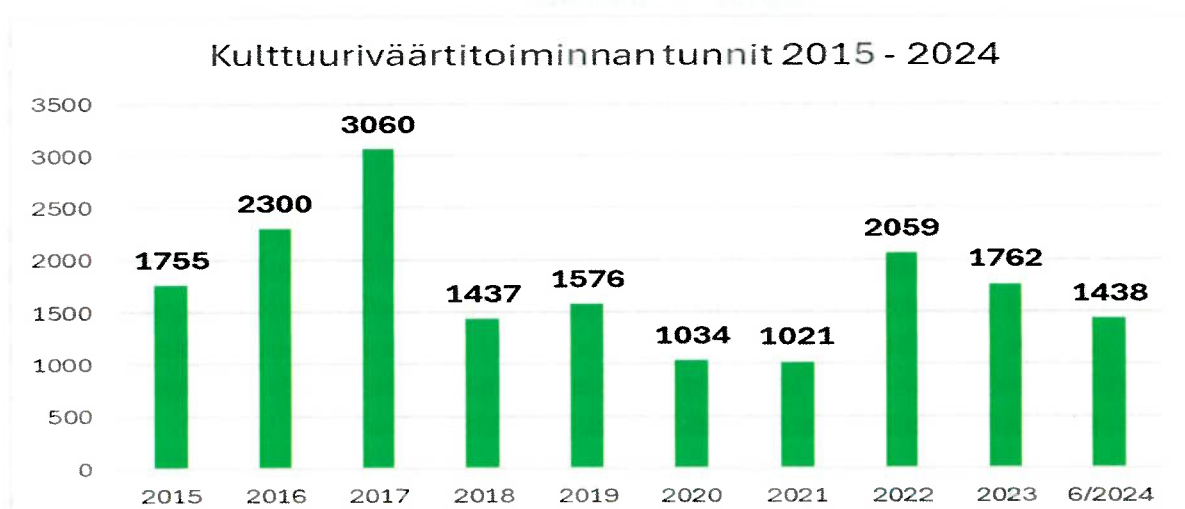
Vapaaehtoisten ammatilliseen tukeen sisältyvät säännöllinen ryhmätyönohjaus, erilaiset vapaaehtoistyötä tukevat koulutukset sekä virkistystapahtumat. Huolenpitoon vapaaehtoiset osallistuivat tammi-kesäkuussa 2024 yhteensä 1507,25 tuntia, joka 38,2 % vuoden 2023 annetun tuen kokonaistoteumasta (Vuonna 2023: 3 949 osallistumisen tuntia).

Kuvio 1. Vapaaehtoisen auttamistyon ja vapaaehtoisten huollon tuntimäärät vuosina 2015-2023 ja raportointijaksolla 1.1.-30.6.2024.

Kulttuuriväärtitoiminta - Kulttuuritoimintaa hyvinvoinnin tueksi

Kulttuuriväärti-toiminta koostuu ohjelmarenkain vierailuista eri palveluyksiköissä ja ns. kulttuurikaveritoiminnasta, jonka avulla tuetaan ja rohkaistaan niitä ihmisiä kulttuurin pariin, jotka tarvitsevat kaveria rinnalleen kulttuurieroihin. Raportointijaksolla 1-6/2024 vapaaehtoiset tekivät yhteensä 1 438,2 tuntia vapaaehtoista kulttuurista hyvinvointityötä. Vuonna 2023 vastaavana ajanjaksona toteutui 914,08 tuntia, jolloin verrattuna vuoteen 2024 kasvu on ollut 57,34 %. Alkuvuoden toteuman perusteella vuonna 2024 kulttuurisen hyvinvoinnin edistämiseksi tehdyn vapaaehtoistoiminnan määrä tulee olemaan toimintahistorian yksi korkeimmista. Vuoden 2017 huippulukemat tuovat esille ison työn, joka tehtiin itsenäisyysvuonna esitetyn täyspitkän näytelmän Suomen historiasta naisen näkökulmasta toteutumiseksi.

Kuvio 2. Kulttuuriväärtitoiminnan toteutuneet tunnit vuosina 2015-2023 ja raportointijaksolla 1.1.-30.6.2024.

Tammi-kesäkuussa 2024 toteutui 17 kulttuurikaverikeikkaa eri kulttuurikohteisiin, joista 12 oli henkilökohtaista keikkaa ja viisi Neuvokkaan toteuttamaa ryhmälähtöä. Ryhmälähtöjen kohteina olivat Wiljami (elokuva), +65 Disco Rovaniemen teatterilla, Arktikum ja Korundi. Syyskaudelle 2024 on sovittu 4 ryhmälähtöä eri kohteisiin. Osa ryhmälähdöistä on kaikille avoimia, osaan tarvitaan kaikukortti. Ryhmälähtöjen avulla madelletaan kynnystä osallistua tapahtumiin kulttuurikaverin tukemana.

Vuonna 2024 tammi-kesäkuussa kulttuuritapahtumiin osallistui 56 henkilöä kulttuurikavereiden tukemana (Vuonna 2023: 274 henkilöä). Kulttuurikaverin avulla pystyttiin poistamaan osallistumisen esteitä, joita yleisimmin olivat rajoittunut liikuntakyky, sairaus ja mielenterveyden haasteet. Kaverin tuki poisti myös osallistumiseen liittyviä arjen haasteita sekä lievitti yksinäisyyden kokemusta, yksin ei tule lähdettyä.

Neuvokkaan ohjelmarenkain toiminta jatkuu edelleen hyvin aktiivisena tuottaen kulttuurista hyvinvointia laajenevalle kuulijajoukolle. Vuoden 2024 tammi-kesäkuun aikana kulttuuriväärtiesiintyjät toteuttivat 197 ohjelmatuokiota. Tämä on 54 % vuoden 2023 toteutuneiden keikkojen määrästä. Vaikka keikkojen määrä ei ole merkittävästi noussut edelliseen vuoteen verrattuna, toteutunut 6 315 kuulijan joukko on jo 68 % vuoden 2023 kokonaiskuulijamäärästä (9 216 kuulija). Kulttuurista hyvinvointia vietiin 44 eri kohteeseen, joista 30 käytiin säännöllisesti. Kohteita ovat Rovaniemen Kansalaistalon lisäksi erilaiset palveluyksiköt. Lisäksi kulttuuriväärtit käyvät kertaluonteisesti pyydettäessä järjestöissä ilahduttamassa ohjelmatuokiolla.

Kansalaistalolla järjestettiin viikoittain kaikille avoimia laulutilaisuuksia, Laulunlyömiä. Näihin osallistuttiin tammi-elokuun aikana yhteensä 1 038 kertaa, joka on 60,3 % vuoden 2023 kokonaiskuulijamäärästä (1 721 kuulijaa). Kesäkaudella yhteislauluhetki järjestettiin Kauppatorilla ulkoilmassa, joka tavoitti suuren suosion. Yhdessä laulaminen tuo mielekästä sisältöä päivään, antaa hyvän mielen sekä antaa mahdollisuuden kohdata toisia ihmisiä.

Kuva 1. Kansalaistalon Laulunlyömät.

Kulttuuriväärtötoimintaan sisältyy myös pelletöiminta. Neuvokkaan pellet ilahduttivat perhepäivähoidon piirissä olevia lapsia ja heidän hoitajiaan Lastentapahtumassa. Päiväkodeille ei raportointijaksolla toteutunut pellekäyntejä, mutta toiminta käynnistyy syyskaudella. Rovaniemi-viikon Mummolassa toteutettiin lapsille suunnattu näytelmä ja satutunti, sekä perinteisiä pihaleikkejä. Ohjelmarenkaan vapaaehtoinen käy pitämässä satuhetkiä lapsille eri kohteissa.

Kuva 2. Neuvokkaan pellet Juli ja Lele.

Kansalaistalolla toteutetaan monenlaista ryhmätoimintaa, joilla edistetään myös kulttuurista hyvinvointia. Vuonna 2024 perjantaikaraoke järjestetään joka toinen viikko. Karaoke tavoittaa kasvavan määrän laulajia. Tammi-elokuussa 2024 osallistuttiin 194 kertaa (vuonna 2023 osallistuttiin 220 kertaa). Karaoke tarjoaa matalan kynnyksen päihteettömän paikan iltapäivällä, johon on helppo osallistua omien taitojen mukaisesti.

Ryhmätoiminnoissa toteutui Tunne musiikki – ryhmä, johon osallistuttiin tammi-elokuussa 53 kertaa. Runopaja ja lukupiiri kokoontuvat säännöllisesti kerran kuukaudessa. Vuoden aikana käynnistynyt useampi uusi ryhmä. Yhdessä soittamisen aloittaneen kanteleryhmän kanteleensoittajat vierailivat eri kohteissa, kuten vanhusten viikon päätapahtumassa. Keväällä alkoi Äimänkäkenä -leikkimielinen kielenhuoltoryhmä jatkuen syksyille osallistujien toiveesta. Syksyllä käynnistyi Ruotsin kielen keskusteluryhmä. Kevätkaudella 2024 Kansalaistalolla järjestettiin kokeiluna yhteistyössä Rovaniemen kulttuurisen vanhustyön kanssa +65 klubi. Ryhmä järjestettiin 7 kertaa, joihin osallistuttiin yhteensä 28 kertaa

Neuvokas järjestää vuosittain useita kaikille avoimia tapahtumia. Tammi-kesäkuussa 2024 järjestettiin yhteensä 12 tapahtumaa, joihin osallistuttiin 833 kertaa. Helmikuussa järjestettiin kaikille avoin maksuton elokuvailta Wiljamissa yhteistyössä Cinema ry:n kanssa (osallistujia 60).

Elokuvaillan tapahtumapalaute:

95 % tapahtumaan osallistujista koki tapahtuman lisäävän hyvinvointia (N42).

Lapin kamariorkesteri vieraili Kansalaistalolla kahteen otteeseen. Maaliskuussa Maaemo-yhtye kävi ilahduttamassa Kansalaistalon kävijöitä (kuntalaisten äänestämänä). Vierailu oli osa Kevättä Rinnassa - tapahtumaa, johon kuului esityksen lisäksi talon Vappujuhlat.

Kevättä rinnassa -tapahtuman palautekyselyt:

96,4 % koki toisten ihmisten kohtaamisen tärkeäksi (N56)

96,4 % sai piristystä päiväänsä (N56)

Toukokuussa järjestettiin valtakunnallisen Mental Health Art Week tapahtuma, jonka teemana oli yhteyden virittäminen. Viikko alkoi luontotyöpajalla kirkonjyrhämän laavulla. Päätapahtumana Citykäytävän sisäpihalla järjestettiin Citykäytävä soi -katufestivaali. Ohjelmarenkaan kulttuuriväärtit vastasivat ohjelmista, johon kuului näytelmä, musiikkia ja runoja. Torstaina Kansalaistalolla esiintyi paikallinen artisti runojen ja laulujen kera ja perjantaina kaikille avoin työpaja teemalla "Unelmien aarrekatu".

Kesäkuussa järjestettiin Kansalaistalon Juhannusjuhla Citykäytävän sisäpihalla. Juhlissa ohjelmarenkaan vapaaehtoiset soittivat perinteistä suomalaista juhannusmusiikkia ja tarjolla oli maksuton soppatykkilounas pullakahvien kera. Mukana oli riksapyöräkuskut, jotka ajeluttivat kaupunkikierroksia. Tapahtuman luoma perinteinen juhannustunnelma veti puoleensa osallistujia yhteensä 200.

Kuva 3. Kansalaistalon juhannusjuhlat 2024.

Tapahtumien palautekyselyiden tuloksia (koontina):

90,9 % kokee tällaisen toiminnan mielekkääksi (N140, täysin samaa mieltä ja osin samaa mieltä).

87,2 % sai piristystä päiväänsä (N56, täysin samaa mieltä ja osin samaa mieltä).

86,5 % kokee toisten ihmisten kohtaamisen tärkeäksi (N141, täysin samaa mieltä ja osin samaa mieltä).

84,8 % on saanut hyvää mieltä osallistumisestaan (N197, täysin samaa mieltä ja osin samaa mieltä).

56,1 % osallistuneista kokee yksinäisyytensä vähentyneen (N132, täysin samaa mieltä ja osin samaa mieltä).

Kaikukortti -toiminta osana kulttuurisen hyvinvointityön edistämistä

Vuoden 2024 tammi-kesäkuussa jaettiin tai uusittiin 160 kaikukorttia (vuoden 2023 kokonaismäärä 221 kpl). Tämä on 74,4 % vuonna 2023 jaettujen korttien kokonaismäärästä. Jokainen kortin saanut kohdattiin kartoittaen elämäntilannetta etsivällä työotteella. Samalla kartoitettiin, että kaikukortin myöntämisen ehdot täyttyvät. Uusia hakijoita oli 39, 13 henkilön kohdalla kortin saamisen ehdot eivät täyttyneet. Kaikukortin hakijoita ja uusijoita on ohjattu heille sopivien järjestöjen ja muiden toimijoiden palvelujen ja toimintojen piiriin.

Palautekyselyn tuloksia:

100 % kaikukortin uusijoista koki kortin lisänneen osallistumisen mahdollisuuksia (N140).

100 % kaikukortin uusijoista koki kortin lisänneen omaa hyvinvointia (N140).

Vuonna 2024 tammi-kesäkuussa Kaikukorttilaisten ”ryhmälähtöjä” järjestettiin kaksi kertaa Rovaniemen taidemuseo Korundiin. Osallistumisia näihin oli yhteensä 8. Kaikukorttilaisten ryhmälähdöissä Neuvokkaan vapaaehtoiset kulttuurikaverit toimivat ryhmän ohjaajina. Syyskaudelle 2024 on sovittuna yksi Kaikukorttilaisten ryhmälähtö Harry Ylisaukko-Ojan konserttiin Mondelle, muita Kaikukorttilaisten ryhmälähtöjä on suunnitteilla.

Taidepiste Tiuku

Kansalaistalolla sijaitsee Taidepiste Tiuku, jossa järjestöillä ja taideharrastajilla on mahdollisuus asettaa omia töitensä nähtäväksi. Tammi-elokuussa 2024 näyttelyitä pitivät Kuvataideseura Maahiset ry, Erityislasten omaiset ELO ry ja kaksi asukastoimijaa. Taidepiste Tiu'ussa on ollut vilkkaampaa verrattuna vuoteen 2024.

Toiminnalle asetetut tavoitteet ja toteuma:

Toiminta	Toteuma 2020 koko vuosi	Toteuma 2021 koko vuosi	Toteuma 2022 koko vuosi	Toteuma 2023 koko vuosi	Toteuma 2024 1-6	Tavoite 2024
Kulttuuriväärtiesiintyjien ohjelmatuokiot	167	200	310	365	197	250
Kulttuuriväärtiesiintyjien kuulijat/vuosi	4489	4 859	7 026	9 261	6315	6000
Kulttuuriväärtien saattamiskeikat	30	45	56	61	17	100
Saattajakeikoille osallistuneet tuetut henkilöt	71	133	188	274	56	300
Jaetut Kaikukortit	188	261	272	221	160	200

Taulukko 1. Palvelusopimuksen tavoitteet ja tavoitteiden toteuma vuosilta 2020-2024 toteuma, sekä toiminnalle asetetut tavoitteet vuodelle 2024.

Vuoden 2024 tammi-kesäkuun toteuman perusteella kulttuuriväärtitoiminta tulee olemaan aktiivista vuoden 2023 tavoin. Teemme edelleen aktiivista yhteistyötä kaupungin kulttuuripalveluiden ja muiden kulttuuritoimintaa tuottavien toimijoiden kanssa. Välitämme tietoa muiden toiminnasta omassa toiminnassamme mukana oleville.

Pääsääntöisesti suunnitellut tavoitteet tullaan saavuttamaan ja osin myös ylittämään. Arviomme mukaan kulttuuriväärtien saattamiskeikat ja niihin osallistuneiden määrä tulee jäämään tavoitteesta. Tiukentuva taloustilanne ei tue osallistumista maksulliseen toimintaan. Vuoden 2024 aikana kehitämme ryhmälähtöjä tukemaan osallistumista hyvinvointia tuottavaan kulttuuritoimintaan, sekä tuomme kulttuuria oman toimintamme arkeen lähelle ihmisiä.

Rovaniemellä 30.9.2024

Marika Ahola
toiminnanjohtaja